

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona o poskytovaní dotácií na potraviny s cieľom poskytovania kvalitnejších potravín a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) predkladá poslanec Národnej rady Slovenskej republiky Patrick Linhart.

Zámerom návrhu zákona je podpora kvalitných potravín za účelom podpory zdravia obyvateľstva. Základným cieľom návrhu zákona je vytvoriť legislatívne podmienky pre poskytovanie dotácií na potraviny pre vybrané subjekty, ktoré poskytujú stravovacie služby a tým podporiť a zlepšiť kvalitu poskytovaných potravín v zariadení školského stravovania, na vysokej škole, u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, u poskytovateľa sociálnej služby a v centre pre deti a rodiny. Navrhuje sa poskytovať dotáciu všetkým deťom navštevujúcim materskú školu a základnú školu, pacientom, ktorým sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť, a prijímateľom sociálnej služby, ktorým sa poskytuje strava.

Dotácia sa navrhuje poskytnúť na tie potraviny, ktoré sú registrované v registri potravín pre potravinový semafor podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a majú značku kvality udelenú Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

Navrhované opatrenie má za cieľ prispievať k podpore a propagácii domácich a kvalitných surovín, ktoré z dlhodobého hľadiska napomôžu k zníženiu počtu obyvateľstva trpiaceho zdravotnými problémami zapríčinenými kvôli nesprávnym stravovacím návykom. Dotácia sa bude poskytovať na potraviny, ktorých pôvod, zloženie či kvalitu si vedia spotrebitelia overiť v registri potravín a súčasne pôjde o potraviny, ktoré majú udelenú značku kvality.

Navrhuje sa poskytovanie dotácie na základe výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie, ktorú vyhlasuje Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

Prijatie návrhu zákona bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy a pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie a pozitívne sociálne vplyvy. Návrh zákona nebude mať vplyvy na informatizáciu spoločnosti, vplyvy na životné prostredie a ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, inými zákonmi Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, a s právom Európskej únie.

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje od 1. januára 2023.

B. Osobitná časť

K Čl. I

K § 1

V návrhu úvodného ustanovenia je upravený predmet úpravy, t. j. návrh zákona upravuje druhy, rozsah, podmienky, spôsob a kontrolu poskytovania dotácií na potraviny s cieľom poskytovania kvalitnejšej stravy pre vybrané subjekty, ktoré poskytujú stravovacie služby. Stravou sa pritom rozumie obed alebo iné jedlo.

K § 2

V odseku 1 sa navrhujú druhy dotácií, ktoré je možné poskytnúť. Jednotlivé druhy dotácií sú podrobne upravené v samostatných ustanoveniach. Celkovo sa navrhuje päť druhov dotácií. V návrhu ustanovenia je zároveň jednoznačne upravené, že dotácie je možné poskytovať len za podmienok ustanovených predloženým návrhom zákona a zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Z. z.

V odseku 2 sa definujú potraviny na ktoré je možné dotáciu poskytnúť. Ide výlučne o potraviny, ktoré kumulatívne musia spĺňať dve podmienky. Prvou podmienkou je registrácia v registri potravín pre potravinový semafor podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a druhou podmienkou je, že majú značku kvality udelenú Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Navrhovaná úprava nadväzuje na zákon č. zákon č. 69/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, ktorého podstatou bolo zavedenie Registra potravín pre potravinový semafor na účely poskytnutia informácií a podpory predaja vyrábaných potravín. Navrhovaná úprava má za cieľ zvýšiť úlohu tohto opatrenia s cieľom prinášať prijímateľom dotácie potraviny, ktorých pôvod, zloženie či kvalitu si vedia spotrebitelia overiť v registri potravín a sú vyrábané z domácich surovín, za dodržania deklarovaného technologického postupu, parametrov kvality a bezpečnosti potravín, pričom je zároveň potrebná aj deklarácia surovín, t. z. že z celkovej spotreby surovín najmenej 75% musí byť spotreba domácej suroviny a všetky fázy výrobného procesu sa musia uskutočňovať na území Slovenskej republiky. Cieľom návrhu zákona je tak podpora kvalitných potravín za účelom podpory zdravia obyvateľstva.

K § 3

Navrhuje sa ustanoviť rozsah poskytnutia dotácie v zariadení školského stravovania. Ustanovuje sa definícia žiadateľa ako aj spôsob určenia dotácie. Dotácia sa poskytuje za každý deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole alebo vyučovania v základnej škole a odobralo stravu.

K § 4

Navrhuje sa ustanoviť rozsah poskytnutia dotácie na vysokej škole. Ustanovuje sa, že žiadateľom je vysoká škola a dotáciu je možné poskytnúť za každý deň, v ktorom sa študent zúčastnil vysokoškolského vzdelávania na vysokej škole a odobral stravu.

K § 5

Navrhuje sa ustanoviť rozsah poskytnutia dotácie u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Ustanovuje sa, že žiadateľom je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje stravovanie počas poskytovania ústavnej zdravotnej starostlivosti a dotáciu je možné poskytnúť za každý deň, v ktorom sa pacientovi poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť a odobral stravu.

K § 6

Navrhuje sa ustanoviť rozsah poskytnutia dotácie u poskytovateľa sociálnej služby a v centre pre deti a rodiny. Ustanovuje sa, že žiadateľom je poskytovateľ sociálnej služby, ktorý poskytuje stravovanie počas poskytovania sociálnej služby a dotáciu je možné poskytnúť za každý deň, v ktorom sa prijímateľovi sociálnej služby poskytuje sociálna služba a odobral stravu.

K § 7

Dotácia podľa § 2 sa poskytuje na základe výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie (ďalej len „výzva“). Výzvu vypracuje a vyhlási ministerstvo zverejnením na svojom webovom sídle. Výzvu je možné podávať kedykoľvek v priebehu roka.

Obsahom výzvy sú formálne náležitosti a obsahové náležitosti uvedené v odsekoch 3 a 4.

Ministerstvo môže výzvu zrušiť vtedy, ak nie je možné poskytovať dotácie podľa § 2 na základe výzvy, najmä ak sa zmenili okolnosti, za ktorých sa výzva vyhlásila, napríklad ak sa vyskytli dôvody, pre ktoré nemožno od ministerstva požadovať, aby vo vyhlásenej výzve pokračovalo, najmä ak sa zistilo porušenie tohto zákona alebo iných právnych predpisov Slovenskej republiky. Zrušenie výzvy podlieha režimu riadneho zverejnenia na webovom sídle ministerstva spolu so zdôvodnením jej zrušenia. Ministerstvo je oprávnené zmeniť vyhlásenú výzvu, ak ide o zmenu formálnych náležitostí výzvy. Ministerstvo môže vo vyhlásenej výzve zmeniť podmienky poskytnutia dotácie, avšak len v prípade, ak by táto zmena nemala za následok zmenu v posudzovaní už predložených žiadostí alebo ak zmena podmienok vyplýva zo zmeny všeobecne záväzných právnych predpisov. Aj zmena výzvy podlieha režimu riadneho zverejnenia na webovom sídle ministerstva.

K § 8

Žiadosť o poskytnutie dotácie podľa § 2 podáva žiadateľ na základe vyhlásenej výzvy zverejnenej ministerstvom. Navrhujú sa upraviť povinné prílohy žiadosti o dotáciu, ktoré zodpovedajú druhu dotácie a ktorými žiadateľ preukazuje splnenie podmienok a požiadaviek upravených v zákone a vo výzve. Základnou povinnosťou žiadateľa je preukázať splnenie podmienok podľa § 8a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Žiadosť o poskytnutie dotácie podľa § 2 musí obsahovať všetky zákonom ustanovené náležitosti a musí byť podaná riadne, včas a vo forme určenej vo zverejnenej výzve.

K § 9

Navrhuje sa ustanoviť kompetenciu ministerstva spracúvať osobné údaje na účel posúdenia a schvaľovania žiadostí o dotáciu podľa § 2 v súlade so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K § 10

Navrhuje sa kontrola dodržiavania podmienok ustanovených zákonom zveriť ministerstvu, pričom kontrolná pôsobnosť iných orgánov nebude dotknutá.

K § 11

V návrhu spoločných ustanovení sa navrhuje ustanoviť, že na dotáciu nie je právny nárok.

Pre všetky druhy dotácie platí, že nie je možné dotáciu poskytnúť žiadateľovi, ktorý vykonáva činnosti, na ktoré žiada dotáciu, na účel dosiahnutia zisku.

K Čl. II

Za účelom zohľadnenia cieľu návrhu zákona sa spresňuje, že prevádzkovateľ môže potravinu registrovať v registri potravín pre potravinový semafor nie len za účelom poskytnutia informácií pre konečného spotrebiteľa o nadštandardných vlastnostiach potraviny, podpory jej predaja a zvýšenia potravinovej sebestačnosti, ale aj za účelom poskytnutia dotácie podľa tohto zákona.

K Čl. III

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje 1. januára 2023.